

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
"ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ"

**Факультет романо-германських мов
Кафедра теорії мови та літератури**

Г. В. Крайчинська

**Навчальні матеріали до курсу
«ВСТУП ДО МОВОЗНАВСТВА»**

Методичні рекомендації
для студентів I курсу бакалаврату
напряму «Філологія»
спеціальності «Англійська мова та література»

Острог
Видавництво Національного університету «Острозька академія»
2013

УДК 811.111'1
ББК 81
К 78

*Затверджено на засіданні кафедри теорії мови та літератури
(протокол № 9 від 20.05.2013 р.)*

*Схвалено навчально-методичною радою
Національного університету «Острозька академія»
(протокол № 2 від 20.11.2013 р.)*

Рецензенти:

Васейко Ю., кандидат філол. наук, доцент, Волинський національний університет ім. Лесі Українки.

Коцюк Л., кандидат філол. наук, доцент, Національний університет «Острозька академія».

Крайчинська Г. В.

К 78 Навчальні матеріали до курсу «Вступ до мовознавства» : методичні рекомендації для студентів I курсу бакалаврату напряму «Філологія» спеціальності «Англійська мова та література». – Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2013. – 110 с.

Навчальні матеріали містять вступ, навчально-тематичний план, програмний матеріал до вивчення дисципліни «Вступ до мовознавства», контрольні питання, словник-мінімум мовознавчих термінів, список основної та рекомендованої літератури. Методичні рекомендації адресовані студентам-філологамочної та заочної форм навчання, учителям-словесникам.

**УДК 811.111'1
ББК 81**

© *Крайчинська Г. В., 2013*

ЗМІСТ

ВСТУП	4
МЕТА Й ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ, ЙОГО МІСЦЕ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ	5
ВІД АВТОРА	7
НАВЧАЛЬНИЙ МАТЕРІАЛ ДО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ВСТУП ДО МОВОЗНАВСТВА»	8
I. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ ІЗ КУРСУ «ВСТУП ДО МОВОЗНАВСТВА»	8
II. НАВЧАЛЬНИЙ МАТЕРІАЛ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ІЗ КУРСУ «ВСТУП ДО МОВОЗНАВСТВА»	9
ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ ІЗ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ВСТУП ДО МОВОЗНАВСТВА»	12
ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ ДО КУРСУ «ВСТУП ДО МОВОЗНАВСТВА»	90
СЛОВНИК-МІНІМУМ ЛІНГВІСТИЧНИХ ТЕРМІНІВ ДО КУРСУ «ВСТУП ДО МОВОЗНАВСТВА»	92
СПИСОК ОСНОВНОЇ Й РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	100
ЗРАЗКИ ТЕСТІВ МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ З КУРСУ «ВСТУП ДО МОВОЗНАВСТВА»	102
ЗРАЗОК МОДУЛЬНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ	110
ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ	113
ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ІЗ КУРСУ «ВСТУП ДО МОВОЗНАВСТВА»	116

ВСТУП

Навчальний курс «Вступ до мовознавства» передувє іншим лінгвістичним дисциплінам у системі фахової підготовки філологів. Цей курс містить доступний виклад найважливіших відомостей про мову з огляду на сучасний стан мовознавчої науки: висвітлено питання сутності мови, її походження, закономірності функціонування й розвитку. «Вступ до мовознавства» – профільний курс, який формує філолога-спеціаліста. Ефективна діяльність філолога неможлива без усвідомлення сутності цієї лінгвістичної дисципліни, опанування відповідної системи понять і термінів, поглиблення лінгвістичного світогляду.

Програма навчального курсу складається з двох частин: теоретичної й навчально-тематичної. У теоретичній частині висвітлено загальні питання мовознавства, що передбачають поглиблене вивчення основних тем й ознайомлення студентів з актуальними проблемами сучасного мовознавства. Навчально-тематична частина містить матеріал, передбачений для розгляду на лекційних і практичних заняттях. Основне призначення курсу – подати студентам-першокурсникам відомості про мову, її систему й структуру; допомогти майбутнім філологам опанувати фаховий понятійний матеріал. У додатках вміщено словник-мінімум лінгвістичних термінів, що допоможе першокурсникам оволодіти теоретичними засадами мовознавчої науки, уміти витлумачувати визначальні явища фонетики, лексикології, граматики, зіставляти факти різних мов.

У списку рекомендованої літератури подано перелік основної й рекомендованої літератури, Інтернет-джерела з основних теоретичних питань курсу «Вступ до мовознавства» з метою належної підготовки студентів до практичних занять.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ, ЙОГО МІСЦЕ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Навчальний курс «Вступ до мовознавства» призначений для студентів I курсу факультету романо-германських мов. Курс «Вступ до мовознавства» рекомендований Міністерством освіти і науки України (лист Міністерства освіти і науки України № 14/18.2–481 від 02.03.2005 р.). Він розрахований на 16 лекційних і 14 практичних годин. Запропонована програма є стандартною програмою підготовки філолога зі ступенем бакалавра.

Мета навчального курсу – вивчити загальні риси, властивості, особливості будови мови, її закономірності і прояви, реалізацію цих закономірностей в окремих мовах. Теоретичне мовознавство з'ясовує сутність та природу мови, її організацію, виникнення, функціонування й розвиток. Прикладне мовознавство охоплює питання практичного використання мови. До проблематики прикладного мовознавства належить створення й удосконалення самого письма та його специфіка, проблеми моделювання мовних систем і машинного перекладу. Навчальна програма курсу «Вступ до мовознавства» реалізується шляхом досягнення практичної, освітньої, пізнавальної, розвивальної та соціальної мети. Практична мета полягає у формуванні загальних і професійно орієнтованих комунікативних мовленнєвих компетентностей; освітня – у формуванні загальної компетентності (декларативних знань, умінь і навичок, розвитку здібностей самостійного навчання), що дозволить ефективно спілкуватися в академічному та професійному середовищі і продовжити навчання після отримання диплома про вищу освіту. Пізнавальна мета полягає в залученні студентів до таких видів діяльності, які активізують і розвивають увесь спектр їхніх пізнавальних здібностей. Розвивальна мета – допомогти студентам у формуванні загальних компетентностей з метою стимулювання особистої мотивації, зміцнення впевненості студентів як користувачів мовознавчою термінологією, а також позитивне ставлення до вивчення мови. Соціальна мета – сприяти становленню критичного самоусвідомлення, вміння спілкуватися та робити вагомий внесок у міжнародне мовознавче середовище. Соціокультурна – досягати широкого розуміння важливих міжнародних соціокультурних проблем для того, щоб діяти належним чином у різноманітних професійних та академічних ситуаціях.

Навчальне видання

КРАЙЧИНСЬКА Галина Вацлавівна

Навчальні матеріали до курсу «Вступ до мовознавства»

Методичні рекомендації для студентів I курсу бакалаврату
напряму «Філологія»
спеціальності «Англійська мова та література»

Головний редактор *І. Д. Пасічник*

Технічний редактор *Р. В. Свинарчук*

Комп'ютерна верстка *Н. О. Крушинської*

Художнє оформлення обкладинки *К. О. Олексійчук*

Формат 42x30/4. Ум. друк.арк. 6,39. Тираж 50 прим. Зам. № 161-13.
Папір офсетний. Друк цифровий.
Ум. друк. арк. 7,37. Гарнітура «TimesNewRoman»

Оригінал-макет виготовлено у видавництві
Національного університету «Острозька академія»,
Україна, 35800, Рівненська обл., м. Острог, вул. Семінарська, 2.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи РВ № 1 від 8 серпня 2000 року.

Видавець СПД Свинарчук Р. В.
Тел. (+38067) 771 28 70, e-mail: 35800@ukr.net.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи РВ № 27 від 29 липня 2004 року.